

**De adellijke voorouders van de
Rooms-Katholieke familie Reuekamp
uit Zwolle**

Ton Reuekamp

ton.reuekamp@home.nl

3^e druk 2023

Inhoud

Inleiding	5
Wolthaer	8
Rietberg.....	14
De Reuvekamp	15
Genealogie van Gerrit Wolthaer	19
Index van voornamen in de genealogie	33
Index van aanverwanten in de genealogie	36
Kwartierstaat.....	38
Beschrijvingen van geslachten, personen en lokaties	52
Index namen kwartierstaat	72

Inleiding

De eerste onderzoeken naar mijn voorouders heb ik gedaan in de vroege jaren zeventig toen ik in Zwolle aan de HTS studeerde en met mijn vrouw Grada Schipper op het adres Resedastraat 11 woonde. Ik was nadat ik zes jaar bij de PTT in de telefooncentrale aan de Parkstraat gewerkt had weer gaan studeren, terwijl Grada als kleuterleidster de kost verdiende.

Zoals zovele studenten was ik niet altijd gemotiveerd om de colleges te volgen en zocht ik andere activiteiten als uitvlucht. Die vond ik in het genealogische onderzoek. Ik bezocht het gemeentearchief in de Voorstraat, dat toen al geheel was geïndexeerd. Naar mij werd verteld was dat gedaan als dwangarbeid door NSB-ers die vlak na de oorlog waren geïnterneerd. Ook bezocht ik het provinciale archief dat toen gevestigd was in een zolderkamertje van de Sassenpoort.

Pas in de laatste jaren van de vorige eeuw heb ik dat uitgewerkt tot de genealogie van de families Reuvekamp uit Zwolle. Het betrof zowel de Nederlands Hervormde familie als de Rooms-Katholieke familie. Deze families hebben geen bloedband met elkaar, maar ontlenen beiden hun naam aan de boerderij in Langenholte waar zij enige tijd woonden.

De genealogieën waren uitgewerkt tot alle op dat moment geboren personen. De gegevens heb ik achterhaald, door alle gezinnen aan te schrijven of te bezoeken. Mariet Reuvekamp heeft dat gedaan voor de Reuvekampen uit Mastenbroek (Werkel en Stokebrand). In 1999 heeft dit geresulteerd in een publicatie die in de families is verspreid.

Enige jaren daarna heb ik de kwartierstaat gepubliceerd van mijn voorouders, die slechts gedistribueerd is onder mijn broer en zussen. In dat onderzoek had ik al gevonden dat een voorouder van Jannegien Rietberg (de echtgenote van Gerrit Wolthaer, de stamvader van de RK Reuvekampen) gehuwd was met iemand van adellijke status nl: met Swane van Besten. De grootvader van Swane was Reint Sighers ter Borg, die de waterburcht van Eelde bewoonde. Het wapen van zijn familie is later door de plaats Eelde overgenomen.

Enige jaren later vond ik op internet de verdere voorouders van Swane van Besten. Zij waren van adel en afkomstig uit het Duitse plaatje Besten. Ik heb met deze informatie nooit wat gedaan, totdat ik een aantal maanden geleden dacht: "Misschien moet ik toch de kwartierstaat nog eens bijwerken". Uiteraard ging ik toen op internet zoeken en kwam er tot mijn grote verbazing achter dat er vele stambomen toegankelijk waren op verschillende genealogische websites. Toen ik via de familie van Besten een ingang vond tot enkele van deze stambomen, bleek dat de adellijke personen uit de middeleeuwen, als een grote wolk aan elkaar gerelateerd zijn en wanneer je een ingang hebt tot deze groep, er plotseling honderden namen van voorouders toegankelijk zijn. Ik kreeg het idee om te proberen deze namen op papier te krijgen, zodat ze voor belangstellenden beter toegankelijk zouden worden.

Ik hoopte dat ik ook weer contact zou kunnen krijgen met de Mastenbroekse tak en besloot dus op Reuvekamp te googelen. Tot mijn verbazing kwam ik direct op de website van Lian Reuvekamp en via haar weer bij Mariet Reuvekamp. Ook bracht Lian mij in contact met Ria Haverink-Heuvink die met haar onderzoek een hele nieuwe tak (vader van Anneke Rengers) had ontdekt, waardoor ik weer vele interessante voorouders kon toevoegen. Lian bracht mij ook in contact met Diny Holterman, die een boek heeft gepubliceerd over de familie Wolthaer uit Raalte.

Het eerste deel van dit boek is een herpublicatie van de genealogie (alle nazaten) van Lucas Wolhaar, zoals ik die rond de eeuwwisseling heb gepubliceerd, met dien verstande, dat in verband met de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), van de jongste generatie de geboortedata zijn verwijderd.

Het tweede deel bestaat uit een selectie van namen uit de kwartierstaat (voorouders) van Jennichje Hendriks Rietberg, de overgrootmoeder van Gerrit Wolthaer.

Ik heb zelf geen archiefonderzoek meer gedaan, maar de gegevens ontleend aan genealogieonline.nl. Deze site is gratis toegankelijk, in tegenstelling tot MyHeritage en Ancestry, die een abonnement vereisen en je tot een DNA test verleiden. Het is moeilijk te achterhalen hoe betrouwbaar deze gegevens zijn. Stambomen van verschillende bronnen refereren soms aan dezelfde personen terwijl de namen anders gespeld zijn en geboorte- en sterfdata verschillen. Het lijkt er dan op dat de gegevens uit verschillende bronnen afkomstig zijn en dus waarschijnlijk betrouwbaarder. Toch zullen ook vele gegevens gewoon van anderen overgenomen zijn en ook ik doe niets anders. Toch acht ik de gegevens als overwegend betrouwbaar.

Toen ik zag hoe toegankelijk de genealogische gegevens in genealogieonline waren, werd het mijn ambitie om al onze adellijke voorouders op papier te zetten, zodat ik deze toegankelijk kon maken voor belangstellenden. Vol goede moed verzamelde ik de namen van onze voorouders, niet wetende hoeveel nieuwe voorouders er achter elke nieuwe naam tevoorschijn zouden komen.

Toen het aantal namen de 3000 oversteeg, en ik nog steeds niet de volledige kwartierstaat had, realiseerde ik me dat het niet haalbaar was de volledige kwartierstaat te publiceren; het zou een boek met uitsluitend namen worden. Een lange tijd heb ik toen het project laten liggen uit frustratie, omdat ik er geen goede vorm voor wist te vinden. Aangezien ik het toch jammer vond dat al mijn energie voor niets zou zijn geweest en er toch personen zouden zijn die belangstelling hebben voor het werk, heb ik besloten slechts een deel van de kwartierstaat te publiceren. Ik heb hierin de namen opgenomen, die ik het interessantste vond. Van de 3500 verzamelde namen bevat dit boek er 800.

Iedereen kan op genealogieonline de ontbrekende namen vinden.

De gegevens tot Karel de Grote acht ik zeer betrouwbaar, omdat die overwegend afkomstig zullen zijn uit directe historische bronnen. De gegevens van voor die tijd zullen meer en meer afkomstig zijn uit de kronieken van geschiedenisschrijvers die de gegevens hebben overgenomen uit mondelinge overlevering, soms eeuwen na dato.

Sommige stamboomauteurs gaan zelfs zo ver dat ze de mythe overnemen (overigens wel onder vermelding dat het een mythe betreft) die wordt vermeld in het boek "The Holy Grail" van Laurence Gardner. Gardner beweert hierin dat Jezus van Nazareth niet aan het kruis is gestorven maar gehuwd was met Maria Magdalena en dat verschillende adellijke personen en zelfs de mythische koning Arthur nazaten zijn van dit echtpaar. Gardner beweert daarvoor bewijzen te hebben gevonden in diverse oude documenten, maar zijn hypothese wordt door de wetenschap betwist. Zijn boek wordt nog steeds te koop aangeboden en op Youtube zijn zijn lezingen te bekijken.

Ook nemen sommige stamboomauteurs het Griekse godenpantheon op in hun stambomen, omdat volgens de Griekse mythologie de goden gemeenschap hadden met stervelingen en halfgoden produceerden, waarvan diverse heersers zouden afstammen.

Dit boek heeft een A4 formaat, zodat ik zoveel mogelijk namen in de kwartierstaat op één pagina kwijt kon en zodoende het aantal verwijzingen tussen verschillende paginas kon minimaliseren.

Het lijkt in eerste instantie misschien onwaarschijnlijk dat wij van Karel de Grote afstammen, maar met een paar rekensommen is aan te tonen dat wellicht bijna alle Europeanen van hem afstammen, alleen ontbreken voor de meeste mensen de vastgelegde schriftelijke gegevens om dit aan te tonen. Bijna alle adellijke families in Europa zijn aan elkaar verwant en hebben onder andere Karel de Grote als voorouder. Ook al leefden de sociale klassen van adel en gewone burgers veelal gescheiden, toch vond er vermenging plaats, omdat sommige adellijke families in verval raakten en relaties aangingen met gewone burgers. Ook hadden adellijke personen kinderen bij maîtresses die niet altijd van adel waren.

In onze kwartierstaat wordt op twee plaatsen een verbinding gemaakt met de adellijke groep:

Hendrick Hermsen Rietberg huwt met Anneke Rengers, waarschijnlijk een onecht kind van de adellijke Johan Rengers Thoe Arendshorst .

Swane van Besten uit het adellijke geslacht van Besten huwt beneden haar stand met Herman Jansen Rietberg.

En beetje statistiek

De wereldbevolking in het jaar 800 wordt geschat op 220 miljoen (220.000.000)

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Wereldbevolking>

Veertig generaties terug (rond 800 n.Chr. de tijd van Karel de Grote)

hebben wij 2^{40} (2 tot de macht 40) = 1.099.511.627.776 voorouders, dat is dus 2000 keer de toenmalige wereldbevolking. Statistisch gezien zullen dus bijna alle Europeanen die ten tijde van Karel de Grote leefden onze voorouders zijn.

Van de 2048 voorouders 11 generaties geleden zijn er slechts twee bekend nl: Hendrick Hermsen Rietberg en Anneke Rengers. Dit tweetal heeft in het jaar 800 na Chr. 2^{29} = 536.870.912 voorouders, dus nog steeds meer dan de toenmalige wereldbevolking. Het is dus duidelijk dat in dat aantal vele duplicaten voorkomen. Ofschoon huwelijken tot de vierde graad (neven en nichten) niet zijn toegestaan, komen huwelijken tussen verdere verwanten natuurlijk veelvuldig voor en stel dat voornoemde: Hendrick Hermsen Rietberg met zijn nicht was getrouwd, dan hadden zij in plaats van vier grootouders er slechts

twee en zou ook het aantal voorouders in de tijd van Karel de Grote ook maar de helft bedragen (250.000.000). Dat er veel duplicaten in een bepaalde generatie voorouders zitten blijkt ook wel uit de kwartierstaat, waar de naam van Karel de Grote maar liefst 30 keer voorkomt.

Toen ik met dit project begon had ik de hoop dat ik wanneer ik zoveel voorouders had ontdekt, ik deze her en der misschien als standbeeld of in een grafombe tegen zou komen. Deze hoop werd meteen vervuld toen wij een bezoek brachten aan de burcht in Bad Bentheim, waar onze voorvader Otto I van Bentheim heeft verbleven. Kort geleden werd in de derde aflevering van de TV-serie "Het verhaal van Vlaanderen" de geschiedenis van Boudewijn van Vlaanderen en Judith van Francië verteld. Maar misschien de meest verrassende voorouder was wel Warmold van Gasselte. In 2012 heb ik een boek gepubliceerd "Het Verleden Verlicht" dat de historie van mijn woonplaats Zuidbarghe beschrijft. In dat jaar hebben wij ons 650-jarig bestaan gevierd gebaseerd op een oorkonde uit 1362, waarin Warmold van Gasselte vastlegt dat na zijn dood, de inkomsten uit zijn Zuidbarger bezittingen geschonken moeten worden aan een vicarie te Gasselte, om daar ten behoeve van zijn zielenheil heilige missen op te laten dragen. Ik had toen nooit kunnen bevroeden dat deze Warmold een voorouder van mij zou zijn.

Alle Europese vorstenhuizen maken deel uit van deze kluwen van adellijke personen. Dit werd al aangetoond in een artikel in de Zwolse Courant van 25 september 1993, waarin de geslachtslijnen van zowel prins Charles als Diana herleid worden tot Johan van Ittersum tot Werkeren. (kwartierstaat: blad1, generatie 17)

Zie ook: <https://www.lianreuvekamp.nl/2021/03/02/intermezzo-3-kasteel-werkeren/>

Johan VAN ITTERSUM tot Werkeren, drost van IJsselmuider, overleden 1546 trouwt in 1535 met Anna VAN BUCKHORST tot Zalk, overleden ná 1562	William Henry BENTINCK, derde hertog van Portland, 1738-1809 onderkoning van Ierland en eerste minister verandert zijn naam in CAVENDISH-BENTINCK trouwt in 1766 met Lady Dorothy CAVENDISH (uit de hertogen van Devonshire), 1750-1794	Johanna VAN ITTERSUM tot Werkeren, trouwt ná 1563 met Goossen VAN COEVEDEN tot Rhaen, lid ridderschap in 1578, overleden 1602	John RUSSEL, zesde hertog van Bedford, 1768-1839 trouwt in 1803 met Georgina GORDON (uit de hertogen van Gordon), 1781-1853
Sophia VAN ITTERSUM tot Werkeren, overleden 1624 trouwt omstreeks 1563 met Eusebius BENTINCK tot Velde, drost van IJsselmuider, overleden 1584	William Charles Augustus CAVENDISH-BENTINCK, 1780-1826 trouwt in 1817 met Anne WELLESLEY (uit de graven van Mornington), 1788-1875	Sophia Reiniera VAN COEVEDEN tot Rhaen, overleden 1613 trouwt in 1601 met Sweeder SCHELE tot Weleveled en Welbergen, kastelein van Venebrugge, moest in 1621 als lutheraan de ridderschap verlaten, overleden ná 1637	Louise Jane RUSSEL, 1812-1905 trouwt in 1832 met James HAMILTON, eerste hertog van Abercorn, 1811-1885
Hendrik BENTINCK tot Werkeren, Diepenheim en Schoonheuten drost van IJsselmuider, overleden 1639 trouwt in 1591 met Elsabe VAN ITTERSUM	Charles Willem Frederick CAVENDISH-BENTINCK, 1817-1865 trouwt in 1859 met Caroline BURBARY, barones van Bolsover, 1833-1918	Agnes Reiniera SCHELE tot Weleveled, overleden 1682 trouwt in 1636 met Johan VAN LINTELO tot de Marsch, 1603-1652	James HAMILTON, tweede hertog van Abercorn, 1838-1913 trouwt in 1869 met Mary Anna CURZON-HOWE (uit de graven Howe), 1846-1920
Berend BENTINCK tot Diepenheim, 1597-1668 trouwt in 1638 met Anna VAN BLOEMENDAEL, 1622-1685	Nina Cecilia CAVENDISH-BENTINCK, 1862-1938 trouwt in 1881 met Sir Claude George BOWES-LYON, veertiende graaf van Stratmore en veertiende graaf van Kinghorne, overleden 1944	Reiniera Anna Geertruida VAN LINTELO tot de Marsch, 1638-1700 trouwt in 1658 met Osewald VAN KEPPEL tot de Voorst, overleden 1655	James Albert Edward HAMILTON, derde hertog van Abercorn, 1869-1953 trouwt in 1894 met Lady Rosalind Cecilia BINGHAM (uit de graven van Lucan), 1869-1958
Hans Willem BENTINCK, graaf van Portland, 1849-1709 beschermeling van stadhouder-koning Willem III trouwt in 1678 met Anne VILLERS, overleden 1688	Lady Elisabeth BOWES-LYON geboren in Londen in 1900 trouwt in 1923 met Albert Frederick Arthur George VI, in 1936 gekroond tot koning George VI van Groot-Brittannië en Ierland, 1895-1952	Arnold Joost VAN KEPPEL, eerste graaf van Albemarle, 1670-1718 beschermeling van stadhouder-koning Willem III trouwt in 1701 met Geertruida Johanna Quirina VAN DER DUYN, 1674-1741	Cynthia Elinor Beatrix HAMILTON, 1897-1972 trouwt in 1917 met Albert Edward John SPENCER, zevende graaf Spencer, 1892-1975
Henry BENTINCK, eerste hertog van Portland, 1682-1726 trouwt in 1704 met Lady Elizabeth NOEL (uit de graven van Gainsborough), 1685-1737	Elisabeth II Alexandra Mary, sinds 1952 koningin van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, geboren op 21 april 1926 trouwt op 20 november 1947 in West-	Willem Anne VAN KEPPEL, tweede graaf van Albemarle, 1702-1754 trouwt in 1723 met Anne LENNOX (uit de hertogen van Richmond), 1703-1789	Edward John SPENCER, achte graaf Spencer, 1924-1992 trouwt in 1954 met Frances Ruth BURKE ROCHE (uit de baronnen Fermoy), geboren in 1936 Echtscheiding 1969
William BENTINCK, tweede hertog van Portland, 1709-1762 trouwt in 1734 met Lady Margareth CAVENDISH-HARLEY (uit de graven van Oxford), 1714-1785		Elisabeth VAN KEPPEL, 1739-1768 trouwt in 1764 met Francis RUSSEL, markies van Tavistock, 1739-1767	Lady Diana Frances SPENCER, geboren in Sandringham op 1 juli 1961

Wolthaer

Reuvekamp is niet de naam van ons vroegst bekende stamvader. Daardoor heeft het enige tijd geduurd, voordat ik er achter kwam dat de vader van de eerste generatie Reuvekampen de achternaam Wolthaer had, hetgeen bleek uit de overlijdensacte van Gerrit Wolthaer op pagina 15. De voorouders van Gerrit heb ik kunnen achterhalen uit het leenregister van de bisschop van Utrecht. Hieronder volgt een beknopte uitleg van dit leenstelsel.

Het leenstelsel

Het leenstelsel dateert al vanuit de tijd van Karel de Grote. De heersers uit die tijd leenden grote delen van hun rijk uit aan de lokale adel. De opbrengst van de grond mochten ze houden, maar de grond werd niet hun eigendom. Als tegenprestatie moesten deze leenmannen aan hun leenheer militaire ondersteuning geven in tijden van conflicten. Op hun beurt leenden de grote leenmannen als graven en hertogen het land weer door aan kleine leenmannen. Doordat, volgens het erfrecht uit die tijd, het land van de graaf of hertog moest worden verdeeld onder de zonen, dreigde het gevaar van oneindige opsplitsing in steeds kleinere gebieden. Meestal kwam het daar niet van, omdat door onderlinge intriges de erfgenamen elkaar om het leven brachten, totdat er uiteindelijk maar één erfgenaam overbleef. Koning Hendik IV van Duitsland vond dit zo'n onhoudbare situatie dat hij besloot het land niet meer aan de adel uit te lenen maar aan de bisschoppen. De bisschoppen mochten niet trouwen en hadden daardoor formeel geen erfgenamen, zodat er geen gevaar bestond voor opsplitsing. De koning wilde zich natuurlijk wel verzekeren van koningsgezinde bisschoppen door deze zelf te benoemen en kwam zodoende in conflict met de paus die zelf de bisschoppen wilde blijven benoemen. Koning Hendik IV werd in de ban gedaan (geëxcommuniceerd) en, omdat hij zijn geloofwaardigheid bij zijn katholieke onderdanen wilde blijven behouden, bad hij de paus op zijn knieën (Cannossa 1077) om de banvloek ongedaan te maken. Dit lukte maar later werd de keizer toch weer geëxcommuniceerd.

Ook hier in Nederland trad de bisschop van Utrecht op als leenman.

Wanneer in 1795 de Fransen ons land worden binnengehaald met hun devies vrijheid, gelijkheid en broederschap is het uit met de bevoorrechte positie van de adel en worden hun bezittingen aan de boeren verkocht.

Een algemene bepaling voor het gehele land volgde bij de staatsregeling van 1798, waarvan art. 25 voorschreef: „*Alle Regten of Verplichtingen, hoe ook genoemd, uit het Leenstelsel of Leenregt afkomstig, worden, met alle gevolgen van dien, als strijdig met der Burgeren gelijkheid en vrijheid, voor altijd vervallen verklaard*”.

Leengoederen waren erfelijk en de overdracht naar een volgende generatie werd schriftelijk vastgelegd. Zodoende heb ik nog een aantal generaties Wolthaer kunnen achterhalen.

De volgende tekst is geschreven door Lian Reuvekamp en met haar toestemming overgenomen van haar website: <https://www.lianreuvekamp.nl/>

Lian heeft voor sommige gegevens op haar beurt gebruik gemaakt van het boek van Diny Holterman: *De Wolt Haar 1500-2015. Een eeuwenoude 'buurschap' met erven Grootte, Kleine en Olde Wolthaer*

Het geslacht Wolthaer.

Rond 1520 ontpopt een jonge man, Derck up die Haer, zich tot een ware pionier door eigenhandig vruchtbare landbouwgrond te maken van een stuk dichtbegroeide wildernis (wolt) op een hoge zandrug (haar) in een verder laaggelegen moerassig gebied. Derck dankt zijn achternaam aan dit gebied. Vermoedelijk bouwt hij er een eenvoudig onderkomen dat hij door de jaren heen steeds verbetert en uitbouwt, want in archiefstukken wordt het erf Wolthaer pas voor het eerst in 1532 genoemd. Drie jaar later krijgt Derck een zoon die hij 'Derrick up de Wolthaer' doopt. Deze zoon staat in een processtuk uit 1605 te boek als "die ierste mensche die up die Wolthaer gebaren is". De naam van Dercks vrouw is niet bekend en ik weet ook niet of het echtpaar nog meer kinderen heeft gekregen. Derck moet zelf rond het jaar 1500 zijn geboren, maar informatie over zijn ouders en/of geboorteplaats heb ik (nog) niet gevonden.

Willem Wolthaer, die rond 1590 is geboren, trouwt met Marrichjen Lucas wanneer hij achter in de twintig is. Marrichjen is vermoedelijk rond de twintig jaar oud en komt van het nabij gelegen erve Vegterlo. Dit grote boerenerf stamt al uit de veertiende eeuw en bestaat uit Groot en Klein Vegterlo. Omstreeks 1620 krijgen Willem en Marrichjen een zoon, Jan, die op zijn beurt rond 1640 vader wordt van Tonnis, en die verblijft Willem en Marrichjen zo'n dertig jaar later met ten minste drie achterkleinkinderen. Gedurende ongeveer veertien jaar (van 1670 tot 1684) wonen er dan vier generaties samen op het erf Grootte Wolthaer.